

ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА МОЖЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

TAXATION OF DIGITAL ECONOMY BUSINESS ACTIVITIES: FOREIGN EXPERIENCE AND IMPLEMENTATION POSSIBILITIES IN UKRAINE

У статті охарактеризовано сучасні тенденції розвитку цифрової економіки у світі, виокремлено особливості бізнес-моделей цифрових компаній, які зумовлюють необхідність удосконалення системи оподаткування їхньої діяльності. Визначено обмеження традиційних податкових систем щодо оподаткування цифрових компаній, зокрема щодо дотримання принципу «постійного представництва». Охарактеризовано порядок оподаткування діяльності міжнародних корпорацій в Україні, що визначається Податковим кодексом України. Обґрунтовано актуальність проблеми запровадження «цифрового податку» як джерела додаткових надходжень до бюджету. Систематизовано підходи до оподаткування діяльності підприємств цифрової економіки у розвинених країнах світу (таких як Німеччина, Франція, Австрія, Туреччина, Італія, Великобританія). Наведено принципи, яких необхідно дотримуватися у процесі вдосконалення системи оподаткування цифрових компаній. Обґрунтовано пропозиції щодо вдосконалення податкового регулювання та формування нових механізмів оподаткування цифрових підприємств в Україні.

Ключові слова: цифрова економіка, діджиталізація, підприємство цифрової економіки, оподаткування цифрової діяльності, податок на цифрові послуги, об'єкти оподаткування «цифрового податку», шляхи вдосконалення оподаткування цифрових компаній.

В статье рассмотрены тенденции развития цифровой экономики в мире, вопросы экономической целесообразности внедрения «цифрового налога». Приведена рыночная капитализация компаний рейтинга Global Top 100 по регионам. Указан принцип «постоянного представительства» как проблема налоговых правил. Обнаружены ограничения традиционных налоговых систем по налогообложению цифровых компаний. В частности, охарактеризован порядок налогообложения деятельности международных корпораций в Украине, который определяется Налоговым кодексом Украины. Систематизированы подходы к налогообложению деятельности предприятий цифровой экономики в развитых странах мира (таких как Германия, Франция, Австрия, Турция, Италия, Великобритания). Обоснованы предложения по формированию новых механизмов налогообложения цифровых предприятий в Украине. Указаны принципы процесса совершенствования системы налогообложения цифровых компаний. Определены пути улучшения налогового регулирования для Украины.

Ключевые слова: цифровая экономика, диджитализация, предприятие цифровой экономики, налогообложение цифровой деятельности, налог на цифровые услуги, объекты налогообложения «цифрового налога», пути совершенствования налогообложения цифровых компаний.

УДК 336.22:004(477)

<https://doi.org/10.32843/infrastruct43-15>

Партин Г.О.

к.е.н., професор,
професор кафедри фінансів
Національний університет
«Львівська політехніка»

Гоменюк В.В.

студентка
Національний університет
«Львівська політехніка»

Partyn Halyna

Lviv Polytechnic National University

Homeniuk Viktoriia

Lviv Polytechnic National University

The article discusses trends in the digital economy in the world, the economic feasibility of introducing a "digital tax". It was stated that the taxation of digital economy companies should be changed in accordance with the specifics of their activities and the requirements of the legislation of the countries of operation, including Ukraine. The market capitalization of companies of the Global Top 100 rating by regions is given. The top ten companies in the world in terms of capitalization are still dominated by technology and online commerce – Microsoft, Apple, Amazon, Alphabet, as well as Facebook, Alibaba and Tencent. It is noted that the problem of tax rules is the principle of "permanent representation", according to which the taxation of an individual or legal entity is carried out at the physical (actual) place of registration of that person as a taxpayer. It also describes the taxation procedure for the activity of enterprises, including international corporations in Ukraine, which is defined by the Tax Code of Ukraine. Approaches to the taxation of digital economy enterprises in developed countries (Germany, France, Austria, Turkey, Italy, UK) are presented. Namely: the German Ministry of Finance has considered the issue of a tax on income from advertising on the Internet, which is received by foreign online companies such as Google and Facebook. The French law on digital tax contains such taxable objects as providing digital interface, providing services to advertisers. A tax on international IT corporations was introduced in France. In Austria, online advertising services are subject to a 5% tax on digital services and 6% in Italy. The Turkish tax on digital services will be charged at 7.5% of the revenue generated by certain businesses in Turkey. The UK tax on digital services is the revenue generated from the provision of digital services in search engines, social media platforms and online markets, with a DST rate of 2% of revenue. The principles of the process of improving the tax system of digital companies are outlined. The proposals for the formation of new mechanisms for taxation of digital enterprises in Ukraine are substantiated. Ways to improve tax regulation for Ukraine are identified.

Key words: digital economy, digitization, enterprise of digital economy, digital business tax, digital services tax, digital tax objects, ways to improve digital companies tax.

Постановка проблеми. Характерною особливістю сучасного етапу розвитку економіки є те, що ключовим фактором виробництва багатьох підприємств стають цифрові комп'ютерні технології. Все більше підприємств під час виробництва і реалізації продукції та надання послуг використовують інтернет, цифрові платформи, біометричні, квантові технології, хмарні обчислення, кіберсистеми тощо. Відповідно, набуває актуальності проблема формування нових підходів до процесів оподаткування результатів діяльності таких підприємств.

Сьогодні на міжнародному рівні відбуваються дискусії та обговорення питань щодо внесення широкомасштабних змін у механізми оподаткування цифрових компаній.

В Україні Державна податкова служба у співпраці з Організацією економічного співробітництва та розвитку також вивчають питання економічної доцільності запровадження «цифрового податку», зокрема позитивні та негативні наслідки його впливу на розвиток процесів діджиталізації та підвищення ефективності галузей економіки.

Необхідно зазначити, що аналогічні податки вже існують у країнах Європи і застосовуються урядами цих країн для оподаткування діяльності міжнародних цифрових корпорацій, таких як Facebook, Alphabet (Google) та Amazon, що отримують прибуток на їхній митній території. Тому є потреба у вивченні досвіду розвинених країн світу щодо налагодження ефективної системи оподаткування діяльності підприємств цифрової економіки та дослідженні можливостей його використання в Україні, що може стати джерелом додаткових надходжень до бюджету.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженням питань сутності і особливостей функціонування цифрової економіки, її впливу на розвиток галузей економіки країни та розроблення і прийняття управлінських рішень на макро- і мікрорівнях присвячені праці таких науковців, як: В.Г. Бодров, Ю.В. Вдовиченко, О.М. Вінник, В.В. Вітлінський, О.Є. Гудзь, Л.М. Жукова, К.В. Ковтонюк, Ю.В. Корнєєва, В.Г. Панченко, Г.Б. Соколова. Так, О.А. Гриценко характеризує цифрову економіку як результат четвертої індустріальної революції, що будується на глобальних інформаційно-комунікативних мережах, які об'єднують усіх суб'єктів (виробників, споживачів, партнерів, клієнтів) у єдиний господарський механізм [2]. На думку Н.М. Краус, у технологічному аспекті цифрову економіку визначають чотири тренди: мобільні технології, бізнес-аналітика, хмарні обчислення і соціальні медіа; у глобальному плані – соціальні мережі (Facebook, YouTube, Twitter, LinkedIn, Instagram). У зв'язку з цим автор підкреслює важливість вирішення питання вдосконалення системи оподаткування діяльності цифрових компаній [3].

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення тенденцій розвитку цифрової економіки у світі, виявлення обмежень традиційних податкових систем щодо оподаткування цифрових компаній, систематизація підходів до оподаткування діяльності підприємств цифрової економіки у розвинених країнах світу та обґрунтування пропозицій щодо формування нових механізмів оподаткування цифрових підприємств в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Цифрова економіка (англ. Digital economy) – це економіка, що базується на цифрових комп'ютерних технологіях. Бізнес цифрових компаній сконцентрований на продажах інформації, доступі до сервісів, обміні даними про клієнтів, рекламі тощо в мережі Інтернет [1]. Оподаткування компаній цифрової економіки необхідно змінювати відповідно до специфіки їхньої діяльності та вимог законодавства країн функціонування, зокрема й України. В іншому разі, наприклад під час встановлення податкових переваг для нерезидентів порівняно з вітчизняними суб'єктами господарювання, у державний бюджет можуть не надійти значні суми податків. Прикладом цього є нарощення обсягів прибутку компанії Facebook, отриманого в Україні, однак без жодної сплати податків до бюджету нашої країни.

Підприємства цифрової економіки сьогодні стрімко розвиваються. Сім технічних гігантів входять у топ-10 компаній за ринковою капіталізацією, а п'ять кращих роздрібних торговців з електронною комерцією підтримували протягом 2008–2016 рр. річні темпи приросту доходів на рівні близько 32% [5]. Рейтинг Global Top 100, який щорічно публікує PwC, засвідчує, що ринкова капіталізація 100 найбільших публічних компаній світу за 12 місяців (квітень 2018 – березень 2019 року) зросла на 5%, досягнувши рекордної позначки у \$21 трлн. Збільшення капіталізації відбулося в основному завдяки американським компаніям, тоді як представники Китаю і Європи дещо зменшили ринкову вартість (рис. 1). У першій десятці світових компаній за рівнем капіталізації, як і раніше, домінують представники технологічної галузі та сектору онлайн-торгівлі – це Microsoft, Apple, Amazon, Alphabet, а також Facebook, Alibaba і Tencent [4]. Частка американських компаній у загальносвітовому обсязі ринкової капіталізації становить 63% (у попередньому Global Top 100 – 61%).

Китай, як і раніше, зберігає друге місце в Global Top 100 за обсягами ринкової капіталізації, незважаючи на те, що його результат за останні 12 місяців знизився на 4% через загострення

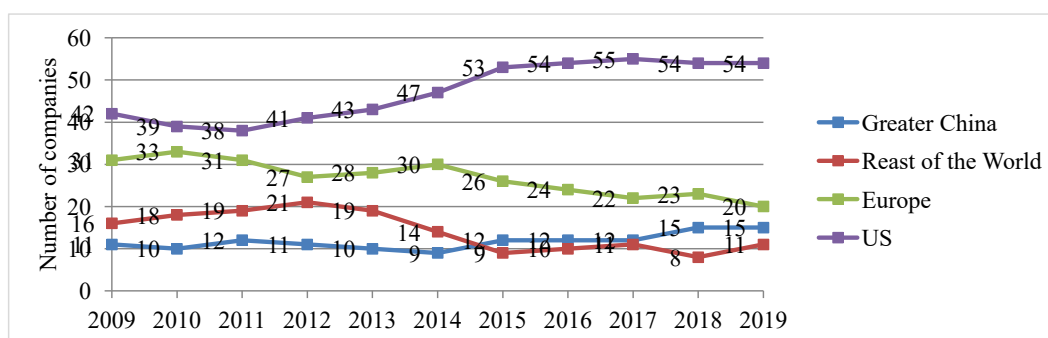

Рис. 1. Ринкова капіталізація компаній рейтингу Global Top 100 за регіонами [5]

протирич у сфері зовнішньої торгівлі і відповідну зміну настроїв на ринку [4].

Розвиток цифрових бізнес-моделей зумовлює обмеження традиційних податкових систем і може мати певний негативний вплив на обсяги податкових надходжень окремих країн. Чинні податкові правила передбачають дотримання принципу «постійного представництва», згідно з яким оподаткування фізичної чи юридичної особи здійснюється за фізичним (фактичним) місцем реєстрації цієї особи як платника податків. Однак існуюча система є нераціональною в епоху діджиталізації. Передусім складно визначити, до якої податкової юрисдикції належать цифрові бізнес-моделі, які надають послуги з мінімальною фізичною реєстрацією. Також важливою особливістю бізнес-моделей цифрових компаній є залежність даних і користувачів від нематеріальних активів, що зумовлює певну невизначеність у тому, де та яким чином створюється цінність. Тому справедливим вважається встановлення надбавки до податку на дохід окремих типів великого цифрового бізнесу. Як приклади таких надбавок можна відзначити індійський збір за вирівнювання, що стосується платежів за рекламу в Інтернеті, та угорський податок на рекламу для компаній із значним оборотом від цільових публікацій чи озвучення реклами.

Порядок оподаткування діяльності підприємств, у тому числі і міжнародних корпорацій, в Україні визначається Податковим кодексом України (далі – ПКУ). Місцем постачання послуг, які надаються нерезидентами на території України (у тому числі рекламних послуг) є місце, у якому отримувач послуг зареєстрований як суб'єкт господарювання, а у разі відсутності такого місця – місце постійного чи переважного його перебування [6]. Платниками податку з помірних нерезидентів вважаються юридичні особи, які утворені в будь-якій організаційно правовій формі та отримують доходи із джерелом походження з України, а також постійні представництва нерезидентів, які отримують доходи із джерелом походження з України або виконують агентські (представницькі) та інші функції щодо таких нерезидентів чи їх засновників [6].

Зі змісту наведених вище норм вбачається, що дохід із джерелом походження з України від господарської діяльності виникає у нерезидента в тому разі, коли така діяльність здійснюється через постійне представництво на території України. Іншими словами, якщо нерезидент, який не має в Україні представництва та надає послуги з виготовлення та/або розповсюдження реклами резиденту України, не здійснює господарську діяльність на території України, то виплата на користь такого нерезидента не є доходом із джерелом походження з України та не вважається

об'єктом оподаткування. Проаналізуємо це питання крізь призму законодавства різних іноземних країн (табл. 1).

Необхідно відзначити, що цифровий податок у розвинених країнах світу передбачено сплачувати з прибутку або доходу цифрових компаній. Особлива увага зосереджується на оподаткуванні операцій зі здійснення онлайн-реклами. Ставка податку в основному коливається в межах від 2% до 7,5%. В окремих країнах встановлені обмеження щодо мінімального обсягу отримуваних цифровими компаніями доходів.

Європейською Комісією запропоновано нові правила стосовно оподаткування цифрової діяльності [14]. Правила мають на меті створення податкового режиму, який буде справедливим в оподаткуванні доходів цифрових корпорацій та сприятливо впливатиме на зростання активності підприємницької діяльності загалом. Комісія розробила щодо цього питання дві законодавчі пропозиції, зокрема:

1) ініціативу, спрямовану на реформування корпоративних податкових правил для того, щоб прибутки були зареєстровані та оподатковані саме там, де компанії мають значну взаємодію з користувачами через digital-канали. Це і є основне довгострокове завдання Комісії стосовно оподаткування цифрової економіки;

2) пропозицію, що відповідає на запити декількох держав-членів ЄС на введення тимчасового податку, який охоплюватиме основні види цифрової діяльності, що сьогодні не оподатковуються.

Процес удосконалення системи оподаткування цифрових компаній має здійснюватися відповідно до певних принципів. Так, нові податкові правила повинні бути доступними та простими для їх виконання, а нововведення – не суттєво впливати на збільшення витрат і рівень податкового навантаження діяльності компаній. Необхідно також зменшити негативний вплив оподаткування на стартапи та малі підприємства, оскільки вони часто є фінансово нестійкими та низькоприбутковими. Тому підвищення ефективної податкової ставки може витіснити ці компанії з ринку. Будь-яка зміна національної фіскальної системи має також унеможливити подвійне оподаткування. Для цього варто координувати дії країн, у яких ведеться спільний цифровий бізнес. Окрім цього, потрібно відмовитися від практики встановлення податкових переваг для певних секторів чи окремих компаній та заборонити державну допомогу у сплаті податків.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, цифрова економіка пропонує нові можливості для розвитку суб'єктів господарювання, але водночас спричиняє певні проблеми у сфері оподаткування їхньої діяльності. Розвиток цифрових бізнес-моделей зумовлює обмеження використання

Таблиця 1

Характеристика підходів до оподаткування цифрових компаній у різних країнах світу

Країна	Назва податку	Ставка податку	Об'єкт оподаткування	Дата впровадження (розгляду) податку
Індія	Податок на прибуток. Платіж за рекламні послуги	На рівні ставки податку на прибуток	Прибуток іноземних цифрових компаній від розміщення реклами (на прикладі ТОВ "Google India Pvt. »).	Травень 2018 р.
Німеччина	Податок на прибуток від реклами в мережі Інтернет	15%	Прибуток від реклами в мережі Інтернет, який отриманий іноземними інтернет-компаніями, такими як Google і Facebook.	Лютий 2019 р.
Франція	Податок на цифрові послуги	3%	Валовий дохід, отриманий від цифрової діяльності, у формуванні якого французькі користувачі відіграють ключову роль, зокрема від: – надання цифрового інтерфейсу, що дозволяє користувачам встановлювати зв'язок і взаємодіяти з іншими суб'єктами («посередницькі послуги»); – надання послуг рекламодавцям, метою яких є розміщення цільових рекламних повідомлень на цифровому інтерфейсі на основі даних, зібраних про користувачів і створених після консультації з таким інтерфейсом.	Липень 2019 р.
	Податок на міжнародні ІТ-корпорації	2%	Доходи ІТ-компаній, які вони отримали на території країни.	Літо 2019 р.
Австрія	Податок на цифрові послуги (Digital Tax Act 2020)	5%	Вартість рекламних послуг в інтернеті, якщо з 01 січня 2020 року вони надаються постачальниками інтернет-реклами споживачам Австрії. (Податок застосовується до рекламодавців із загальним (світовим) оборотом не менше 750 млн євро (836 млн доларів США) і з оборотом в Австрії не менше, ніж 25 млн євро)	Жовтень 2019 р.
Туреччина	Податок на цифрові послуги	7,5%	Дохід, одержаний певними підприємствами від цифрової діяльності.	Грудень 2019 р.
Італія	Податок на цифрові послуги	6%	Вартість продажу таких цифрових послуг, як онлайн-реклама.	На поточний момент терміни не встановлені
Велико-британія	Податок на цифрові послуги	3%	Дохід, отриманий від надання цифрових послуг у пошукових системах, платформах соціальних мереж і онлайн-ринках. (Податок застосовується до суб'єкта, світові доходи якого перевищують 500 млн фунтів стерлінгів. Крім того, більше 25 млн фунтів стерлінгів від цього доходу має бути отримано від користувачів Великобританії)	Квітень 2020 р.

*Джерело: сформовано авторами на основі [7; 8; 9; 10; 11; 12; 13].

традиційних податкових систем, зокрема щодо дотримання принципу «постійного представництва», згідно з яким оподаткування фізичної чи юридичної особи здійснюється за фізичним (фактичним) місцем реєстрації цієї особи як платника податків, оскільки в епоху діджиталізації складно визначити, до якої податкової юрисдикції належать цифрові бізнес-моделі, що надають послуги. Важливою особливістю цифрових компаній є також існування певної невизначеності у тому, де та яким чином вони створюють цінність.

Процес удосконалення системи оподаткування цифрових компаній має здійснюватися відповідно до певних принципів. Зокрема, нові податкові правила повинні бути доступними та простими для їх виконання, а нововведення – не суттєво впливати на збільшення витрат і рівень податкового навантаження діяльності компаній. Необхідно зменшити негативний вплив оподаткування на стартапи та малі підприємства, оскільки вони часто є фінансово нестійкими та низькоприбутковими. Будь-яка зміна національної фіскальної системи має також

унеможливити подвійне оподаткування. Для цього варто координувати дії країн, у яких окремі цифрові компанії ведуть бізнес.

Дослідження українського та іноземного податкового законодавства щодо оподаткування діяльності цифрових компаній та практики застосування «цифрового податку» у розвинених країнах світу дає змогу зробити висновок, що для запровадження такого податку в Україні необхідно насамперед визначити відповідні норми у Податковому кодексі, зокрема спрямовані на врегулювання питання оподаткування доходу іноземних цифрових компаній, отримуваних від українських користувачів. Для ефективного функціонування цього податку на території України важливо чітко визначити сутність поняття «електронна послуга», особливості її здійснення і характерні ознаки, порядок ідентифікації місця і моменту постачання, а також завдання і функції податкових агентів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Оподаткування цифрової економіки: to be, or not to be?. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/iii-forum-z-neprijamogo-opodatkovannja-zrostannja-akcizu-kontrafakt-ta-vrobljahi.htm/#hcq=NACnXQr> (дата звернення: 11.02.2020)
2. Гриценко О. (2018). А. Цифрова економіка: сучасні виклики для економістів та правознавців. Економічна теорія та право, № 2, с. 77–90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_etp_2018_2_8 (дата звернення: 16.02.2020).
3. Краус К.М. (2018). Цифровізація в умовах інституційної трансформації економіки: базові складові та інструменти цифрових технологій. Інтелект XXI, № 1, с. 211–214.
4. Капіталізація 100 найбільших компаній світу досягла рекордних \$21 трлн. URL: <https://mind.ua/news/20200909-kapitalizaciya-100-najbilshih-kompanij-svitu-dosyagla-rekordnih-21-trln> (дата звернення: 20.02.2020).
5. Global Top 100 companies by market capitalisation. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/audit-services/publications/assets/global-top-100-companies-2019.pdf> (дата звернення: 10.02.2020).
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 05.02.2020).
7. Франція остаточно ввела податок на цифрові послуги. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/francija-ostatochno-vvela-podatok-na-cifrovi-poslugi.htm/> (дата звернення: 04.03.2020).
8. Німеччина обговорює питання щодо впровадження податку на онлайн рекламу. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/nimechchina-obgovorju-pitannja-shhodo-vprovadzennja-podatku-na-onlajn-reklamu.htm/> (дата звернення: 09.03.2020).
9. Австрія опублікувала Керівництво з податку на цифрові послуги. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/avstrija-opublikovala-kerivnictvo-z-podatku-na-cifrovi-poslugi.htm/> (дата звернення: 12.03.2020).
10. Перспектива оподаткування іноземних інтернет-компаній в Україні. URL: <https://jur-gazeta.com/dumka-eksperta/perspektiva-opodatkovannja-inozemnih-internetkompaniy-v-ukrayini.html> (дата звернення: 14.03.2020).
11. Податкова вивчає питання запровадження податку на цифрові послуги. URL: <https://hromadske.ua/posts/podatкова-vivchaye-pitannya-zaprovadzhennja-podatku-na-cifrovi-poslugi> (дата звернення: 15.03.2020).
12. Податок на цифрові послуги у Великобританії. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/podatok-na-cifrovi-poslugi-u-velikobritanii.htm> (дата звернення: 17.03.2020).
13. Податок на цифрові послуги у Туреччині. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/podatok-na-cifrovi-poslugi-u-turechhini.htm> (дата звернення: 20.03.2020).
14. Справедливе оподаткування цифрової економіки. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/spravedlive-opodatkovannja-cifrovoi-ekonomiki.htm/> (дата звернення: 26.02.2020).

REFERENCES:

1. Opodatkovannia tsyfrovoy ekonomiky: to be, or not to be? [Taxation of the digital economy: to be, or not to be ?]. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/iii-forum-z-neprijamogo-opodatkovannja-zrostannja-akcizu-kontrafakt-ta-vrobljahi.htm/#hcq=NACnXQr> (accessed 11 February 2020).
2. Hrytsenko O.A. (2018). Tsyfrova ekonomika: suchasni vyklyky dlia ekonomistiv ta pravoznavtsiv [Digital economy: modern challenges for economists and jurists] Ekonomichna teoriia ta pravo, no. 2, pp. 77–90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_etp_2018_2_8 (accessed 16 February 2020).
3. Kraus K.M. (2018). Tsyfrovizatsiia v umovakh instytutsiinoi transformatsii ekonomiky: bazovi skladovi ta instrumenty tsyfrovoykh tekhnolohii [Digitalization in the conditions of institutional transformation of economy: basic components and tools of digital technologies] Intelkt KhKhI, no. 1, pp. 211–214.
4. Kapitalizatsiia 100 naibilshykh kompanii svitu dosiahla rekordnykh \$21 trln. [The capitalization of the 100 largest companies in the world reached a record \$ 21 trillion] URL: <https://mind.ua/news/20200909-kapitalizaciya-100-najbilshih-kompanij-svitu-dosyagla-rekordnih-21-trln> (accessed 20 February 2020).
5. Global Top 100 companies by market capitalisation. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/audit-services/publications/assets/global-top-100-companies-2019.pdf> (accessed 10 February 2020).
6. Podatkovyi kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 № 2755-VI [Tax Code of Ukraine]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed 05 February 2020).
7. Frantsiia ostatochno vvela podatok na tsyfrovi posluhy [France has finally introduced a tax on digital services]. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/francija-ostatochno-vvela-podatok-na-cifrovi-poslugi.htm/> (accessed 04 March 2020).
8. Nimechchyna obhovoriuie pytannia shhodo vprovadzennia podatku na onlain reklamu [Germany is discussing the introduction of a tax on online advertising]. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/nimechchina-obgovorju-pitannja-shhodo-vprovadzennja-podatku-na-onlajn-reklamu.htm/> (accessed 09 March 2020).

9. Avstriia opublikovala Kerivnytstvo z podatku na tsyfrovi posluhy [Austria has published a Digital Service Tax Guide]. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/avstrija-opublikovala-kerivnictvo-z-podatku-na-cifrovi-poslugi.htm/> (accessed 12 March 2020).

10. Perspektyva opodatkuvannia inozemnykh internet-kompanii v Ukraini [Prospects for taxation of foreign Internet companies in Ukraine]. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/perspektiva-opodatkuvannya-inozemnih-internetkompaniy-v-ukrayini.html> (accessed 14 March 2020).

11. Podatkova vyvchaye pytannia zaprovadzhennia podatku na tsyfrovi posluhy [Tax examines the introduction of a tax on digital services]. URL: [https://hromadske.ua/](https://hromadske.ua/posts/podatkova-vivchaye-pitannya-zaprovadzhennya-podatku-na-cifrovi-poslugi)

[posts/podatkova-vivchaye-pitannya-zaprovadzhennya-podatku-na-cifrovi-poslugi](https://hromadske.ua/posts/podatkova-vivchaye-pitannya-zaprovadzhennya-podatku-na-cifrovi-poslugi) (accessed 15 March 2020).

12. Podatok na tsyfrovi posluhy u Velykobrytanii [Tax on digital services in the UK]. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/podatok-na-cifrovi-poslugi-u-velikobritanii.htm> (accessed 17 March 2020).

13. Podatok na tsyfrovi posluhy u Turechchyni [Tax on digital services in Turkey]. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/podatok-na-cifrovi-poslugi-u-turechchini.htm> (accessed 20 March 2020).

14. Spravedlyve opodatkuvannia tsyfrovoi ekonomiky [Fair taxation of the digital economy]. URL: <https://taxlink.ua/ua/news/spravedlive-opodatkuvannja-cifrovoi-ekonomiki.htm/> (accessed 26 February 2020).